

## Příloha k Průvodci pro přípravu obcí na požadavky GDPR

### Modelové situace

#### 15. Požadavky na uveřejňování informací na webu obce

##### *Popis životní situace:*

*Obec disponuje řadou osobních údajů nejen jejího statutárního orgánu, ale i jejich zaměstnanců (např. jejich jména, telefonní čísla a jiné kontaktní údaje); mohou být zveřejněny? Může obec zveřejňovat nejen jména zastupitelů, ale i jejich fotografie, adresy, telefonní čísla či mailové adresy? Jak je to s osobními údaji osob, jimž obec poskytla dotaci nebo dar? Obec má všestranně pečovat o svůj rozvoj, může proto zveřejňovat jména a kontaktní údaje živnostníků, kteří v obci podnikají? A jak je to s lidmi, kteří oslavili své životní jubileum, jimž se narodily děti nebo kteří v rodině měli úmrtí? Spoustu věcí musí obec zveřejňovat na své úřední desce nebo je v dispozici na obecním úřadě k nahlédnutí, neusnadnilo by všem život, kdyby tytéž informace měla obec na svém webu?*

##### *Posouzení z pohledu ochrany osobních údajů:*

Při rozhodování o zveřejnění osobních údajů na webu (obvykle buď v textové podobě, nebo formou fotografií) je nejdůležitějším momentem odlišit, zda jsou vůbec údaje získány a zpracovávány na základě legitimního účelu a zda je ke konkrétnímu zpracování údajů ve formě jejich zveřejnění dán konkrétní právní titul, kterým nejčastěji bude:

- V případě povinného zveřejňování informací plnění právní povinnosti,
- V případě zveřejňování informací o aktualitách v obci veřejný zájem na zveřejnění daných informací, resp. novinářská či reportážní licence u publikace ilustračních a reportážních fotografií,
- V případě naplňování smluvních povinností obce jím může být i plnění smlouvy,
- V případě zveřejňování individuálních fotografií, jejichž zveřejnění nelze odůvodnit existencí veřejného zájmu na jejich publikaci pak v určitých případech i oprávněný zájem obce, jehož realizace se odbyvá v režimu speciální právní úpravy – občanského zákoníku – který v § 84 a následujících stanoví pravidla pro rozšiřování podoby fyzické osoby a udělení i odejmutí svolení s pořízením a šířením záznamu této podoby anebo
- Ve zcela výjimečných případech (např. v případě publikace kontaktních údajů všech zaměstnanců obecního úřadu), explicitní souhlas subjektu údajů, jehož se zveřejňované údaje týkají.

Aktuální stanovisko Odboru bezpečnostní politiky MV ČR konstatuje, že u zveřejňování fotografií nenastanou oproti stávajícímu stavu žádné revoluční novinky; problematika je totiž upravena primárně v novém občanském zákoníku. Fotografie bez souhlasu je tak možné pořídit a použít pro účely vědecké či umělecké a také pro tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství, to však pouze za podmínky, že se tak děje přiměřeně. Totéž obdobně platí v režimu GDPR, jde-li o automatizované zpracování informací pro novinářské účely nebo o vytváření databází informací pro tiskové účely. Zjednodušeně lze říci, že zatímco ilustrační fotografii z plesu, kde osoby tančí nebo kde jsou přítomny známé osobnosti, jsou přiměřeným zpracováním, fotografie z plesu, kde jsou zachyceny osoby v nelichotivých pozicích pod vlivem alkoholu, již přiměřeným zpracováním nejsou (leďa by se jednalo třeba o starostu a byl zde zároveň dán veřejný zájem na informování o konkrétní události, neboť veřejně činné osoby požívají zpravidla nižší míry ochrany osobnostních práv a může být přítomen i objektivní, resp. veřejný, zájem na informování, jak se úřední osoba chová i mimo

výkon funkce. V zásadě si však lze vystačit s principy slušnosti, respektu k druhému (a jeho oprávněným zájmům či legitimním přáním) a zásadou přiměřenosti. Účel zpracování osobních údajů:

Účelem zpracování osobních údajů je zde jejich zveřejnění na webu obce. Je přitom nutné ujistit se, že pro zpracování informací určených ke zveřejnění je k dispozici příslušný právní titul, tedy že údaje jsou zpracovávány na základě zákona, smlouvy s dotčeným subjektem údajů, jsou obsahem správního rozhodnutí nebo existuje veřejný zájem na jejich zpracování. A pokud žádný z těchto právních titulů neexistuje, zda je s ohledem na rozsah zpracování údajů vhodné požádat dotčený subjekt údajů o souhlas a případně prověřit, zda byl tento souhlas před zveřejněním skutečně udělen, a to v souladu s GDPR. Teprve po spolehlivém prověření právního titulu pro zpracování údajů je možné uvažovat o zveřejnění informací obsahujících i osobní údaje.

Rozsah zpracovávaných/zveřejňovaných osobních údajů:

Osobní údaje by měly být zveřejňovány vždy v rozsahu, který je nezbytně nutný k naplnění daného účelu.

**Příklady:**

- *Je-li shledána existence zájmu veřejnosti se zveřejněním kontaktních údajů určitého pracovníka obecního úřadu, pak postačující bude zveřejnit jeho jméno, telefonní číslo a e-mailovou adresu. Není již nutné zveřejňovat jeho fotografii (tam, kde není dán veřejný zájem na jejím zpřístupnění veřejnosti), údaj o přítomnosti zaměstnance na pracovišti a/nebo ani soukromé telefonní číslo nebo e-mailovou adresu daného pracovníka.*

- *Existuje-li veřejný zájem na kontrole způsobu hospodaření s veřejnými financemi, postačí pro identifikaci fyzické osoby, již byl poskytnut dar, dotace nebo jiná finanční výpomoc obce, zveřejnit základní identifikační údaje obdarovaného nebo adresáta dotace či finanční výpomoci, tedy jeho jméno a příjmení, ročník narození a adresu trvalého bydliště. Tento postup je nejen v souladu se zásadou důvěrnosti zpracování osobních údajů, ale současně je i zakotven ve speciálních právních předpisech, konkrétně v zákoně č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (tam, kde se zveřejňují na žádost informace o způsobu hospodaření s majetkem obce) a v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (tam, kde jsou na úřední desce obce povinně publikovány informace o příjemci dotace nebo návratné finanční výpomoci obce.)*

Proces zpracování osobních údajů:

Na každou situaci související se zveřejněním informací na webu obce je třeba aplikovat všechny zásady GDPR, tedy:

- Zjistit, zda je v návaznosti na zásadu zákonnosti pro držení osobních údajů, které se obec chystá zveřejnit, k dispozici právní titul
- Ujistit se, že údaje jsou zpracovávány korektně a transparentně, tedy zejména že dotčený subjekt údajů je informován o tom, že může dojít ke zveřejnění údajů formou jejich publikace na webu obce
- Zkontrolovat, zda je zpracování, resp. zveřejnění osobních údajů v souladu s účelem zpracování
- Zjistit, zda nejsou některé osobní údaje zpracovávány resp. zveřejňovány déle, než je pro daný účel nutné

- Dbát na to, aby osobní údaje byly zpracovávány resp. zveřejňovány pouze v rozsahu nezbytně nutném pro daný účel zpracování (tedy že např. u zveřejňování informací o nově narozených dětech nejsou současně zveřejňována i jména a věk jejich rodičů či jejich bydliště).
- Mít jistotu, že osobní údaje, o jejichž zveřejnění se uvažuje, jsou zpracovávány bez chyb
- Dbát na odpovědnost obce jako správce při zpracování resp. zveřejnění předmětných údajů

#### ***Pravidla pro zpracování osobních údajů:***

Co do relevantních práv subjektů údajů, v úvahu zde přichází zejména právo podat námitku proti zpracování údajů i jejich zveřejnění, pokud obec údaje zpracovává na základě veřejného zájmu. Současně se aplikuje, v případech, kdy je zveřejnění založeno na souhlasu, právo občana souhlas udělit či neudělit, ale také odvolat. V neposlední řadě má občan či zaměstnanec úřadu právo na opravu či aktualizaci osobních údajů, které jsou zpracovávány nepřesně či neúplně. Je také třeba nezapomínat na to, že pokud administraci webu zajišťuje pro obec na základě smlouvy externí subjekt, mají všichni zaměstnanci i občané, jejichž osobní údaje jsou na webu zveřejňovány, právo na informace o tom, o jaký subjekt konkrétně se jedná a o tom, že jsou mu předávány jejich osobní údaje jako příjemci údajů.

V obecné rovině platí všechny povinnosti obce jako správce údajů, zejména je třeba informaci o zveřejnění údajů zanést jako záznam do evidence zpracování a je třeba také zajistit, aby všechny dotčené subjekty údajů (zejména občané i zaměstnanci) byly již v okamžiku zahájení zpracování údajů, tedy nejpozději v okamžiku sepsání informace určené k publikaci na webu obce minimálně o zveřejnění svých údajů informovány, a to buď způsobem umožňujícím dálkový přístup a nebo i individuálně (pokud zveřejnění probíhá na základě zákona, smlouvy, z důvodů daných veřejným zájmem nebo oprávněným zájmem obce) a nebo aby k němu přímo daly souhlas (v případě výjimečných situací, kde se jedná o zveřejnění pod souhlasem subjektu údajů). V případě poskytování informace subjektům údajů je samozřejmě vhodné zachovávat zásadu, že subjekt údajů nemusí být informován o těch skutečnostech, o nichž již ví.

#### ***Kdo má ke zpracovávaným osobním údajům přístup:***

Příprava informací ke zveřejnění se týká všech úseků obecního úřadu, neb každý z nich se při své činnosti setkává s informacemi určenými ke zveřejnění. Principiálně by přístup k údajům měly mít jen osoby, kterým je v rámci organizace obce svěřena daná agenda do pracovní náplně. Může jít nejen o agendu vnitřních věcí (a zveřejňování osobních údajů o zaměstnancích obecního úřadu), agendu kultury (informace z kulturního života obce obsahující osobní údaje občanů), sportu (sportovní události a osobní údaje oceněných, vítězných nebo skórujících sportovců), ale i informace o rozhodnutích ve správním řízení v působnosti obce (více o této agendě viz situace č. 2.15 Správní řízení). Kdykoli v případech, kdy dokumenty, údaje či obrazové materiály určené ke zveřejnění na webu obce obsahují osobní údaje, je na místě pečlivá analýza toho, zda je pro to dán odpovídající právní základ v příslušných právních předpisech (tedy jak v GDPR, tak např. i v občanském zákoníku).

Zveřejněním dotčených osobních údajů na webu obce dochází k jejich zpřístupnění blíže neurčenému okruhu osob, resp. široké veřejnosti.

#### ***Příklady:***

- *Pokud např. zákon o obcích obcím umožňuje získávat osobní údaje o narozených dětech nebo věku, pro účely ocenění významné životní události (§36a zákona 128/2000Sb.), neznamená to, že o této události může zcela neomezeně a bez souhlasu dotčené osoby informovat na svém webu. K této záležitosti viz stanovisko ÚOOÚ ze 24. 6. 2016: Pokud jde o možnost gratulace v místním tisku bez souhlasu dotčených osob (či jejich zákonných zástupců), Úřad považuje za*

přípustné, jestliže jsou ve společenských rubrikách, např. „Blahopřejeme jubilantům naší obce“ nebo „Vítáme nové občanky naší obce“ v určitém měsíci i bez souhlasu zveřejněna pouze jména a příjmení bez jakýchkoliv dalších údajů. Pokud se obec pouze pro tuto formu ocenění významné životní události rozhodne, mělo by jít v případě blahopřání seniorům o významná životní jubilea, nikoli o každoroční zveřejňování jmen a příjmení v měsíci narození bez souhlasu jejich nositelů. K zveřejňování dalších údajů, např. věku, data narození, části obce, je však nutné, aby obec disponovala souhlasem subjektu údajů či zákonného zástupce. Ke zveřejnění fotografie pak postačí svolení s použitím obrazového zpodobnění osoby udělené v souladu s § 85 občanského zákoníku.

- Právě tak pokud zákon stanoví, že některé listiny (např. zápisy ze zastupitelstev obce, rozhodnutí rady obce) musí být uloženy k nahlédnutí občanům na obecním úřadě, neznamená to, že bez ohledu na další, zejména na právo na ochranu soukromí a důstojnosti mohou být tyto, bez dalších úprav zveřejněny na jejím webu. Příkladem může být zápis z jednání zastupitelstva – ten musí být uložen na obecním úřadě k nahlédnutí občanům obce, a priori by však neměl být zveřejňován na webu obce a pokud již je zveřejněn, osobní údaje v něm obsažené by měly být anonymizovány.
- Obec obvykle zveřejňuje jména zastupitelů mj. na svém webu, jistě je ve veřejném zájmu zveřejnit i jejich fotografie tak, aby je občané obce poznali, a důležité je, aby je bylo možné zkontaktovat minimálně prostřednictvím obecního úřadu. I oni však mají právo na své soukromí, a obec by se měla vyvarovat zveřejňování jejich soukromých telefonních čísel, e-mailových adres a fotografií z jejich soukromého života. Naproti tomu zveřejnění fotografií z jednání zastupitelstva či jakákoli jiná dokumentace vztahující se k výkonu jejich veřejné funkce souhlas ani svolení s využitím podoby dle občanského zákoníku nevyžaduje, neb jejich publikace je kryta veřejným zájmem. V úvahu přichází i pokrytí publikace těchto fotografií tzv. reportážní neboli novinářskou (někdy uváděno i jako zpravodajskou) licencí, kterou lze posoudit jako důvod veřejného zájmu svého druhu (viz § 16 odst. 1 zákona o zpracování osobních údajů) i práva na ochranu osobnosti (§ 89 občanského zákoníku).
- Složitější je situace u zaměstnanců obce a obecního úřadu. Je nepochybné, že u obslužných profesí (řidiči, účetní, IT specialisté apod.) převládá ochrana jejich soukromí, a jejich fotografie či soukromé kontaktní údaje obec na svém webu zveřejňovat nemůže, eventuálně ke zveřejnění přistoupit může s jejich souhlasem, u jehož udělení by však obec měla přísně dbát na to, aby bylo možné jej posoudit jako svobodně udělený. Podobná situace je u všech zaměstnanců obecního úřadu, kteří zastávají pracovní pozici, u níž není z důvodu veřejného zájmu vhodné nebo nutné, aby je mohla veřejnost kontaktovat přímo. Naproti tomu tajemník nebo vedoucí pracovník, který řídí určitou agendu obce, eventuálně i pracovník, který není v řídicí pozici, avšak vykonává specifickou agendu (např. obecní strážník), mohou být v pozici, kdy je dán veřejný zájem na možnosti takového pracovníka přímo kontaktovat. Je-li tedy v zájmu veřejnosti, aby mohla daného pracovníka přímo kontaktovat, má za to, že veřejný zájem občanů převládá nad jejich právem na ochranu soukromí (viz judikatura nejvyššího soudu či zákon 159/2006 Sb. o střetu zájmů). Jejich kontakt a, je-li to vzhledem k okolnostem vhodné či nutné, a je v zájmu veřejnosti identifikovat daného pracovníka, i fotografii tedy obec zveřejnit může.
- A co se týče informací o společenském či hospodářském životě v obci? K užití fotografií reportážních, popisujících např. pro obec významné události, a to ani na webu, obec v rámci zpravodajské licence upravené v § 16 zákona o zpracování osobních údajů souhlas nepotřebuje. Podobná je situace, pokud obec informuje např. o úspěchu žákyně místní školy a popis události

doprovází fotografií dotyčné (s uvedením jejího jména) pořízené v průběhu soutěže anebo jejího vyhlášení; ani zde není souhlas zákonných zástupců dítěte nezbytný, neboť na situaci lze uplatnit zpravodajskou licenci.

**Příklady dobré praxe při řešení modelové situace:**

- ☺ Zveřejnění pracovních kontaktních údajů volených představitelů obce na základě veřejného zájmu
- ☺ Zveřejnění ilustračních fotografií obsahujících i hromadné fotografie občanů v rámci dokumentace významných událostí obce na základě veřejného zájmu obce
- ☺ Zveřejnění kontaktních údajů a/nebo fotografií řadových zaměstnanců obecního úřadu na základě veřejného zájmu (tam, kde je umožnění přímého kontaktu veřejnosti s pracovníkem žádoucí)

**Příklady špatné praxe při řešení modelové situace:**

- ☹ Zveřejnění individuálních soukromých fotografií jubilantů bez jejich svolení s využitím podobizny uděleného v souladu s § 85 občanského zákoníku nebo zveřejnění fotografií nově narozených dětí bez svolení jejich zákonných zástupců
- ☹ Zveřejnění jakýchkoli dehonestujících fotografií občanů či zaměstnanců obecního úřadu včetně fotografií i přes výslovné neudělení svolení dle občanského zákoníku (v rámci ochrany jejich osobnosti v souladu s občanským zákoníkem).

**Testová otázka:**

Při informování o zastupitelích obce na webu obec:

1. **Může zveřejnit fotografie i pracovní telefonické a e-mailové kontakty bez dalšího**
2. Může zveřejnit fotografie a soukromé telefonické a e-mailové kontakty jen se souhlasem toho kterého zastupitele
3. Může zveřejnit fotografie i bez souhlasu zastupitele, soukromé telefonní a e-mailové kontakty jen se souhlasem
4. Může zveřejnit soukromé telefonní a e-mailové kontakty bez souhlasu, fotografii jen se souhlasem daného zastupitele

**Odůvodnění správnosti odpovědi:** Na zveřejnění pracovních kontaktů zástupců a rozšíření jejich podobizen je v každém případě dán veřejný zájem v souladu s čl. 6 odst. 1 písm. e) obecného nařízení o ochraně osobních údajů. Na rozšíření fotografie, resp. podoby lze také doplňkově použít také speciální právní úpravu obsaženou v občanském zákoníku, která stanoví specifická pravidla pro udělení svolení s pořízením a rozšiřováním podoby fyzické osoby.